

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De tertio

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

natis legitimè utantur, inde consequenter fit, ut, qui media illa contemnunt & rejiciunt, ad agnitionem veritatis non perveniant, & nudis parabolis à Deo pascantur, quam voluntatem consequentem sive justitiæ Theologi nominant, idque non ex absoluto aliquo decreto, sed proprio ipsorum vitio, quia enim per verbum illuminari & emolliri noluerunt, indurationis & occæcationis pœnam justo judicio Deus ipsis immittit, quæ gravissima & maximè tremenda contumacibus verbì contemptoribus debita pœna est, Ps. 81. v. 13. videmus inde, quod non omnes sancti, qui calcant limina templi, sed multi tantùm fallendi temporis causâ, vel jucundæ novitatis gratiâ conciones ad-eunt, & iisdem vix inchoatis, nedum ad finem deductis iterum descendunt. Verum isti teste, Christo, ex Deo non sunt, Joh. 8. v. 46. Proinde factores simus verbì, & non auditores tantùm, quia si quis auditor est viro consideranti faciem nativitatì suæ in speculo, & dum consideravit se, abijt statim, & obliviscitur qualis fuerit, Jac. 1. v. 22. 23. 24.

Secundò, quidam sunt *spirituales*, qui Christum accedunt, & explicationem parabolæ ab ipso flagitant, ut Apostoli, v. 9. His, Christus inquit, datum est nosse mysteria regni cœlorum quia sensum indagant, quod fit verbum vitæ, Joh. 6. v. 68. lex libertatis, Jac. 2. vers. 12. & virtus Dei ad salutem omnium credenti, Rom. 1. v. 16. quare non superficialiter audiendum, sed perspicuum, si efficaciam illius assequi velimus, Jac. 1. v. 23. hinc vocatur manna absconditum, Apoc. 2. v. 17. cujus dulcedinem nemo percipit, nisi interiore Spiritus Sancti gustu illud delibaverit, juxta illud Davidis Psal. 34.

v. 9. Ebr. 6. v. 4.

De Tertio.

Restat concionis materia, quæ duplex est, & agit

1. De agro malo.

2. De agro bono.

Malus ager est, ubi semen cadit

1. *In viam*, & conculcatur, aut ab avibus devoratur, quo nomine intelliguntur ii, qui verbum negligenter audiunt, & cogitationibus alienis radicationem seminis cœlestis impediunt. Tunc venit Diabolus corvus ille infernalis, & rapit verbum ex cordibus eorum, ne credant & salventur. O horrendum spectaculum! Corrigite ergò vos mei, hanc oscitantiam, & seriis precibus Deum orate, ut ostium cordis aperiat, corvos infernales abigat, & verbum auditum suâ gratia obsignet, ille enim habet clavem Davidis, quâ cor Lydiæ aperuit, Act. 16. v. 14. Hinc Chrysostomus: Qui pratum transit, florem accipit, qui hortum præterit fructum colligit, & qui à convivio surgit, & reliquias filiis suis affert: Sic ex concione aliquid semper animæ tuæ domum reporta: Qui enim verbum Dei audiunt, & custodiunt, hos beatos Christus prædicat, Luc. 8. v. 15.

2. *In petram*, & à sole ustulatur, quod Christus de iis interpretatur, qui cum gaudio verbum accipiunt, sed radices non habent, quia ad tempus credunt, & in tempore tentationis recedunt.

Tales sunt

1. *Obsinati*, qui indurant facies suas instar petrae, & non volunt converti, Jer. 5. v. 3. quemadmodum enim pluvia humectat quidem petram, sed non molit: Ita ejusmodi adamantina hominum corda pluvia verbì divini tangit quidem, sed non penetrat, id est, audiunt quidem conciones legales, sed has

K 3

pro-

propter alios institutas putant, solatium verò Evangelii cum gaudio accipiunt, ad-
eoque cor habent pœnitentiæ nescium, non
radicati aut fundati in caritate, multò mi-
nus Christum habentes habitantem per fi-
dem in cordibus suis, Eph. 3. v. 17. quod de
Herode Evangelista commemorat Marc. 6.
v. 20.

2. *Delicati*, qui tempore pacis sanam
Evangelii doctrinam agnoscunt, sed radi-
ces non habent, & sub æstu persecutionis
deficiunt. Hæc levitas Christianis indigna
est, & pœnam importat atrocissimam, Ebr.
10. vers. 26. quare immobiles simus 1. Cor.
15. v. ult. & initium substantiæ ad finem fir-
mum retineamus, Ebr. 3. v. 14. non enim qui
inceperit, sed qui perseveraverit ad finem
salvus erit, Matth. 10. v. 22.

3. *Inter spinas & suffocatur*, quo nomi-
ne intelliguntur ἐπιγεια φρονήσεις, Phil. 3. v.
19. qui negotiis hujus vitæ ita sunt intricati,
ut de salute animæ rarò vel certè non ferò
cogitent. Tales spinæ triplices à Christo
enumerantur.

1. *Spina curarum*. Sicut enim spinæ ac-
crescentes grani aristas quasi circumplican-
do impediunt, quò minus liberè exurgere
ac fructum producere queant: Ita animus
hominis de terrenis solliciti carnalibus co-
gitationibus involvitur, ut nolens volens in
medio quoque cursu devotionis aliò abri-
piatur. Nam ubi est thesaurus, ibi & cor ho-
minis, Matth. 6. v. 21.

2. *Spina divitiarum*, illarum videlicet,
quæ cum avaritia & damno proximi corra-
duntur. Sicut enim spinæ rosas quidem o-
doriferas producunt, sed tamen aculeos sub
iisdem abscondunt, & plerumque latibula
sunt serpendum, bufonum, lacertarum,
aliorumque animantium venenatorum: Ita

quoque divitiæ, pulcros dignitatum, hono-
rum & abundantiæ, flores ac odores edunt,
sed lutheriferos sub iisdem aculeos abscon-
dunt, & plurimorum peccatorum recepta-
cula sunt, unde fallaces divitiæ Matth. 23.
v. 22. & radix omnium malorum appellan-
tur, 1. Tim. 6. v. 10.

3. *Spina deliciarum*. Si enim quicquam
est, quod ad suffocandum verbum Dei vim
& potentiam habet, voluptates & deliciae
carnales eam vel maximè habent. Hinc ca-
ro & spiritus tanquam extrèmè adversa à
Paulo proferuntur, Gal. 5. v. 17.

Talis homo Deum ventrem habet, cœle-
stia fastidit, & in deliciis carnalibus omne
felicitatis momentum collocat, Phil. 3. v. 19.
Sed tandem transit cum mundo, & æternæ
damnationi sese mancipat, Ef. 5. v. 13. Gal. 5.
v. 21. Si quis igitur verus & genuinus Christi
discipulus esse velit, crucifigat carnem cum
omnibus concupiscentiis suis, Gal. 5. v. 24.
& voluptatem suam habeat in Deo & ver-
bo ipsius, hæc optima portio est, quæ nun-
quam tolletur ab ipso, Luc. 10. v. 42.

Hæc de agro malo, sequitur bonus, per
quem omnes verè Christiani intelliguntur,
qui

1. *Verbum frequenter audiunt*. Sicut
enim ager nisi bono semine conspergatur,
nihil quàm spinas & tribulos affert: Ita si
quis agellum cordis sui rectè curare velit,
bonum semen verbi cœlestis ante omnia
percipiat, necesse est.

Deus non agit nobiscum immediatè sed
organicè, non convertit homines ἐν θραύσει-
σιν per raptum, sed ἀκυστικῶς per verbum.
Possset utique sine omni medio nos salvare,
non autem vult nisi per fidem, Johan. 3. v. 15.
Marc. 16. vers. 16. at fides non infunditur
ἀμικτός, sed per verbum accenditur. Ver-
bum

bum autem nihil prodest, nisi audiatur sicut semen fructum nullum affert, si in horreis & granariis asservetur, vel in saccis reconditum maneat. Fides igitur ex auditu, auditus autem per verbum Christi, Rom. 10. v. 17. placuit enim Deo per stultitiam prædicationis salvos facere credentes, 1. Cor. 1. vers. 21. proinde congressus publicos non deseramus, ut quidam in usu habent, Ebr. 10. v. 25. Sed cum Davide oremus, & quotidie ingeminemus Psal. 27. v. 4. unum petii à Domino, &c.

2. *Diligenter custodiunt.* Sicut enim fermen nisi abscondatur in agro & radices agat, non progerminat: Sic verbum nisi conservetur in corde non fructificat. Non igitur sufficit audire, sed oportet etiam audita conservare, quod de Maria Matre Domini Lucas commemorat c. 2. v. 19.

In V. T. animalia munda erant, quæ ruminant, Lev. 11. v. 3. Ita verbum Dei est cibus animæ Matth. 4. v. 4. Sicut igitur cibus non nutrit nisi masticetur, digeratur & conservetur: Pari modo verbum Dei ruminandum, digerendum, & conservandum est, si fructum aliquem facere debet. Ad hoc requiritur cor bonum & honestum, tale nimirum quod per fidem purificatum, Act. 15. v. 9. per Sp. S. circumcisum, Deut. 30. v. 6. & per penitentiam innovatum sit, Rom. 12. v. 2. Sicut enim vinum accecit, quod acido vasi infunditur: Ita in corde terreno & spinis repleto semen verbi divini non benè conser-

vatur. Orandum ergò Deus est, ut purificet corda nostra smegmate verbi sui, quo purgat filios Levi, & colat eos quasi aurum & argentum, ut postea Domino sacrificia offerre possint in iustitia, Mal. 3. v. 3.

3. *Fructum afferunt.* Hoc ultimum verè Christianorum requisitum est maximè necessarium. Sicut enim semen, quamvis in agro radices agat, crescat etiam, culmum & aristas producat, si fructum non affert, nihil utilitatis habet, sed tanquam stramen inane & vacuum ad ignem vel ad fimentum destinatur: Ita non sufficit, ut verbum cæleste auditum & conservatum externum fidei culmen, & speciosas pietatis aristas producat, sed fructus etiam requiruntur, quos si non fert, maledictionem aliquando hæredidabit, ut ficus, Matth. 21. v. 19. fructus hic numerantur, Gal. 5. v. 22. quorum studiosi sectatores esse debemus, ut fidem nostram demonstremus, Jac. 2. v. 14. 18. Deum glorificemus, & proximo etiam bono pietatis exemplo præluceamus, Matth. 5. v. 16. Et hoc fieri debet in patientia, ita vertit latinus interpres voculam ὑπομονῆς, quæ alias per severantiam significat. Sicut enim semen in terram projectum varios tempestatis impetus sustinere cogitur: Ita quoque verbum Evangelii variis persecutionibus obnoxium est. Quod si autem te quoque fors illa tangit, esto patiens, & tempestatem illam fortiter sustine. Copiosa enim messis aliquando sequetur, Jacob. 5. v. 7.

Dominica Esto Mihi.

Evang. Luc. 18. v. 31. ad finem.

CUM Tobias junior in itinere propè fluvium Tigris pedes lavaret, & piscis im-

manior ipsum vellet devorare, ipse consilio Angeli branchias apprehendit, & ex felle piscis